

STAROGARDZKI
MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY

POWIAT STAROGARDZKI

GMINA MIEJSKA STAROGARD GDAŃSKI

GMINA STAROGARD GDAŃSKI

GMINA BOBOWO

STRATEGIA ROZWOJU STAROGARDZKIEGO MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

ZAŁĄCZNIK 1.6

PLAN DZIAŁANIA DLA STRATEGICZNEGO OBSZARU ROZWOJOWEGO AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA I SPOŁECZNA

Opracowanie dokumentu:

Doradztwo dopasowane do potrzeb

www.eu-consult.pl

www.euro-pro.pl

Starogard Gdański, sierpień 2014

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	3
2	POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU	4
2.1	MOCNE STRONY	4
2.2	SŁABE STRONY	7
3	CZĘŚĆ PLANISTYCZNA	9
3.1	CELE REALIZOWANE W RAMACH PLANU	10
3.2	PRZEDSIĘWZIĘCIA DO REALIZACJI W RAMACH PLANU, WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU	11

1 WSTĘP

Niniejszy Plan działania stanowi integralną część Strategii Rozwoju Starogardzkiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (SRSMOF) i stanowi konkretyzację zamierzeń MOF w jednym z 6 obszarów strategicznych: Aktywność zawodowa i społeczna. Wszystkie działania w nim zapisane: cel nadrzędny, cel operacyjny oraz kierunki działań są spójne z powyższym dokumentem.

Plan działania ma określoną strukturę. W pierwszej części dokonano pogłębionej diagnozy analizowanego obszaru związanego z aktywnością zawodową i społeczną mieszkańców Starogardzkiego MOF. Do jej przeprowadzenia wykorzystano dane użyte w charakterystyce MOF zamieszczone w I tomie Strategii oraz w diagnostycznej części (mocne i słabe strony w obszarze aktywności zawodowej i społecznej) analizy SWOT zamieszczonej w tomie II. Analizę wykonano biorąc pod uwagę także wyniki badań społecznych przeprowadzonych w ramach I etapu prac nad Strategią. Analiza mocnych i słabych stron pozwoliła na sformułowanie problemów, które miałyby zostać rozwiązane przy pomocy działań określonych w ramach wskazanych celów.

W drugiej części zostały zamieszczone założenia planistyczne. Oprócz wspomnianych celów strategicznych oraz ich uzasadnień w części tej zawarte zostały deklarowane działania oraz opisy projektów uznawanych za kluczowe dla realizacji poszczególnych celów. W ramach poszczególnych celów wskazano także wskaźniki produktu oraz rezultatu. Zidentyfikowano także potencjalnych partnerów działań oraz podjęto próbę identyfikacji źródeł finansowania projektów.

2 POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU

Diagnozy obszaru strategicznego „Aktywność zawodowa i społeczna” dokonano na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT, która pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych czynników stwarzających dobre warunki dla rozwoju Starogardzkiego MOF oraz czynników stanowiących główne bariery.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonowanie różnorodnego systemu uzupełniania kwalifikacji zawodowych, – Istnienie różnorodnych form współpracy pracodawców z administracją samorządową (funkcjonowanie Cechu Rzemiosł Różnych, Związku Pracodawców), – Szybki wzrost liczby nowozakładanych podmiotów gospodarczych, zwłaszcza na terenach wiejskich – Funkcjonowanie aktywnych grup i organizacji angażujących mieszkańców w sprawy rozwoju na terenach wiejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoka stopa bezrobocia na obszarze powiatu starogardzkiego – Niższy niż w województwie poziom przedsiębiorczości – Niewystarczające wsparcie dla rozwoju organizacji pozarządowych – Niewielkie zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną – Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura rekreacyjna.

2.1 MOCNE STRONY

Istnienie różnorodnych form współpracy pracodawców z administracją samorządową (funkcjonowanie Cechu Rzemiosł Różnych, Związku Pracodawców)

Mocną stroną Starogardzkiego MOF jest współpraca między samorządami a przedsiębiorstwami, dzięki czemu istnieje przepływ informacji w zakresie potrzeb i barier z którymi borykają się osoby prowadzące działalność gospodarczą. Dzięki podmiotom takim jak np. Cech Rzemiosł Różnych czy Związek Pracodawców firmy mają dostęp do informacji odnośnie możliwości uzyskania wsparcia finansowego lub merytorycznego związanego z prowadzeniem działalności czy też podnoszeniem kwalifikacji pracowników. Pracodawcy mają możliwość skorzystania z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy, zarówno w pozyskaniu wartościowej siły roboczej jak i w zakresie refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej.

Zaletą tych instytucji jest także fakt, że współpracują one ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe uczniów. Pomorska Szkoła Wyższa w Starogardzie Gdańskim w ramach swojej działalności edukacyjnej współpracuje z szeregiem podmiotów publicznych i prywatnych zlokalizowanych na terenie MOF m.in. PUP, Komendą Powiatową Policji, Aresztem Śledczym oraz największym pracodawcą obszaru: ZF Polpharma. Również Polpharma rozwija własny program współpracy ze środowiskiem akademickim poprzez program naukowo-szkoleniowy Pharma Wiedzy przeznaczony dla studentów farmacji i medycyny wszystkich uczelni medycznych w Polsce. Zgodnie z danymi firmy do 2013 roku w ramach programu zorganizowano 19 konferencji, w których wzięło udział ok. 2000 studentów.

Ważnym podmiotem integrującym działania starogardzkich przedsiębiorców z otoczeniem jest Starogardzki Klub Biznesu – Związek Pracodawców (SKB). Jest on organizacją pozarządową, zrzeszającą osoby prowadzące działalność gospodarczą na terenie powiatu starogardzkiego, której celem jest m.in. silna pozycja rynkowa lokalnych przedsiębiorstw. Dobrze rozwinięty system współpracy między samorządami i przedsiębiorstwami pozwala poznać oczekiwania pracodawców i dopasować formy kształcenia i edukacji do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Funkcjonowanie różnorodnego systemu uzupełniania kwalifikacji zawodowych

Przedsiębiorcy z terenu MOF mają możliwość wysyłania pracowników na szereg kursów podnoszących kwalifikacje. Podobnie osoby bezrobotne i chcące zmienić pracę mają dostęp do wielu szkoleń i kursów umożliwiających wzbogacenie umiejętności. Pod względem formalnym kursy te można podzielić na kursy oferowane przez szkoły wyższe, szkoły policealne oraz urząd pracy lub na studia podyplomowe, kursy pomaturalne oraz niewymagające żadnego formalnego wykształcenia.

Dzięki rozwojowi programów społecznych, w tym środków z Unii Europejskiej, które umożliwiają realizację projektów podnoszących kwalifikacje istnieje możliwość nieodpłatnego skorzystania z dostępnej oferty kształcenia. Tego typu działania prowadzone są przez starogardzki PUP, który w roku 2014 zamierza objąć ofertą 502 osoby, które skorzystają ze szkoleń w następujących obszarach: zarządzanie i administrowanie,

informatyka i wykorzystanie komputerów, architektura i budownictwo, opieka społeczna (w tym opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat), usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja, usługi gastronomiczne, usługi fryzjerskie, kosmetyczne, sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne, usługi transportowe.

Szybki wzrost liczby nowozakładanych podmiotów gospodarczych, zwłaszcza na terenach wiejskich

Dane GUS za 2013 rok pokazują, że na terenie Starogardzkiego MOF funkcjonują 6 833 podmioty gospodarcze, z których ponad 70% zarejestrowanych jest na terenie miasta. Jednak w ostatnim czasie odnotowywany jest również wzrost nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenach wiejskich, w szczególności na terenie gminy Bobowo gdzie w 2013 roku odnotowano największą ilość nowych podmiotów na 10 tys. ludności zarejestrowanych w REGON. Mimo, że w gminie Bobowo funkcjonuje jedynie 5% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na tym obszarze, to zwiększoną liczbę rejestracji nowych firm uznać należy na przejaw zdecydowanie pozytywny pod względem aktywności gospodarczej mieszkańców.

Funkcjonowanie aktywnych grup i organizacji angażujących mieszkańców w sprawy rozwoju ich miejscowości na terenach wiejskich

Obszary gmin wiejskich cechują się dużo większą spójnością społeczną niż tereny miejskie, w związku z czym mieszkańcy znacznie łatwiej angażują się w sprawy dotyczące ich bezpośredniego otoczenia. W takim środowisku dużo szybciej i prężniej działają organizacje pozarządowe pracujące na rzecz lokalnej społeczności. W gminie Starogard Gdański działa obecnie 12 organizacji pozarządowych oraz 10 Kół Gospodyń Wiejskich, a na terenie gminy Bobowo 4 organizacje i 4 Koła Gospodyń Wiejskich. Większa świadomość społeczna przekłada się na bardziej rozwiniętą wrażliwość społeczną, pomoc sąsiedzka i skupienie na działalności na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

2.2 SŁABE STRONY

Wysoka stopa bezrobocia na obszarze powiatu starogardzkiego

Na terenie Starogardzkiego MOF bezrobocie utrzymuje się na dość wysokim poziomie 18-21%, a wśród osób bezrobotnych wyraźnie zwiększa się grupa młodych ludzi oraz osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, którzy zaniechali już poszukiwania zatrudnienia. Na sytuację tę wpływa wiele czynników, nie tylko niższe niż w województwie tempo rozwoju gospodarki, przekładające się na brak nowych miejsc pracy, które mogłyby zagospodarować dostępną siłę roboczą, ale także struktura zawodowa i zmiany w strukturze demograficznej wśród osób pozostających bez zatrudnienia. Z punktu widzenia pracodawców największym problemem są głównie niskie kwalifikacje oraz brak uprawnień i doświadczenia zawodowego, które jest konieczne na niektórych stanowiskach pracy, w związku z czym brakuje pracowników, którzy umożliwiliby wprowadzenie na rynek przedsiębiorstw z branż innowacyjnych. Ponadto na terenach MOF występuje problem dezaktualizacji kwalifikacji, który dodatkowo łączy się z niewielką mobilnością osób bezrobotnych.

Niedogodnością są również warunki pracy oferowane przez pracodawców oraz uwarunkowania, które obniżają koszty zatrudnienia (np. orzeczenia o niepełnosprawności). Bezrobocie jest zazwyczaj punktem wyjścia do kolejnych problemów, które wiążą się z zagrożeniem wykluczeniem społeczno-ekonomicznym, będącym wynikiem zarówno utraty części świadczeń materialnych, jak i coraz bardziej postępującego wycofania psychicznego. Osoby takie nie angażują się w życie społeczności, nie podejmują żadnej aktywności lokalnej i częściej popadają w depresję i uzależnienia.

Niższy niż w województwie poziom przedsiębiorczości

Z uwagi na przemysłowe tradycje Starogardu Gdańskiego i fakt, że na jego terenie funkcjonowały zakłady tworzące tysiące miejsc pracy, obszar Starogardzkiego MOF charakteryzuje się znacznie niższym poziomem przedsiębiorczości mieszkańców niż pozostałe tereny województwa pomorskiego. Według danych GUS za rok 2013 najlepiej sytuacja wygląda w mieście Starogard Gdański, gdzie zarejestrowana jest największa liczba

podmiotów gospodarczych (5 316), następnie w gminie Starogard Gdański (1 323), natomiast na terenach gminy Bobowo poziom przedsiębiorczości jest bardzo niski (194). Jednakże biorąc pod uwagę rok 2013 odnotowywany jest tutaj pewien wzrost w liczbie rejestrowanych przedsiębiorstw, co uznać należy za pozytywną zmianę w zakresie zmian społeczno-gospodarczych.

Niewystarczające wsparcie dla rozwoju organizacji pozarządowych

Aktualnie na terenie Starogardzkiego MOF funkcjonuje szereg organizacji pozarządowych działających m.in. w sferze kultury i turystyki, sportu, edukacji, zdrowia czy pomocy społecznej. Podmioty te współpracują z władzami lokalnymi, które wspierają je pod kątem finansowym oraz organizacyjnym. Niemniej jednak z przeprowadzonych badań wynika, że podmioty te nadal potrzebują pomocy w dostępie do informacji skąd mogą pozyskać fundusze na realizację działań statutowych oraz miejsc, gdzie mogłyby prowadzić działalność i korzystać z bezpłatnie udostępnianych biur, sal i sprzętu komputerowego. Ograniczone możliwości rozwoju mogą skutkować mniejszą liczbą wspólnych projektów, konferencji i promowania wizerunku organizacji pozarządowych, przez co nie są one dobrze rozpoznawalne wśród mieszkańców MOF.

Niewielkie zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną

Mimo działalności organizacji pozarządowych i realizowanych przez nie przedsięwzięć nie wszyscy mieszkańcy MOF chętnie angażują się w działalność społeczną. W szczególności dotyczy to mieszkańców miasta, przez co często nie mają oni wiedzy na temat profiliw działalności istniejących organizacji pozarządowych czy realizowanych przez nie zadań. Taka postawa skutkuje niskim poczuciem odpowiedzialności obywatelskiej i przekłada się na niewielkie zainteresowanie kształtowaniem najbliższego otoczenia oraz brakiem integracji społecznej.

Ankiety przeprowadzone wśród mieszkańców MOF potwierdziły niewielkie zainteresowanie zagadnieniami związanymi z aktywnością społeczną, zaangażowaniem w sprawy związane z najbliższą okolicą i działalnością trzeciego sektora – przeszło połowa respondentów nie miała zdania na ten temat, co pokazuje że mieszkańcy w większości nie wiedzą jakie organizacje

funkcjonują na terenie MOF ani jakie podejmują działania, dlatego też ich stosunek do przedmiotowego zagadnienia jest całkowicie obojętny.

Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura rekreacyjna

Na terenie Starogardzkiego MOF systematycznie prowadzone są inwestycje w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną sprzyjającą integracji i zagospodarowaniu czasu wolnego mieszkańców. Jednakże mieszkańcy w dalszym ciągu wskazują na konieczność realizacji tego typu przedsięwzięć, w szczególności pod kątem wyposażenia w place zabaw, baseny czy siłownie na świeżym powietrzu. W czasie badań społecznych respondenci często wskazywali, że dobrym kierunkiem byłoby zagospodarowanie Rynku w centrum Starogardu Gdańskiego do rozwoju działalności kulturalno-rozrywkowej. Aktualnie teren ten nie cieszy się popularnością wśród mieszkańców z uwagi na zdegradowaną przestrzeń, niewielką ilość obiektów usługowych oraz miejsc przeznaczonych dla rodzin z dziećmi. W ramach rozwoju infrastruktury rekreacyjnej wskazywano także na rozbudowę ścieżek i szlaków rowerowych. Na terenach wiejskich również widoczne jest zapotrzebowanie na miejsca przeznaczone do czynnego wypoczynku, w tym zagospodarowanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo.

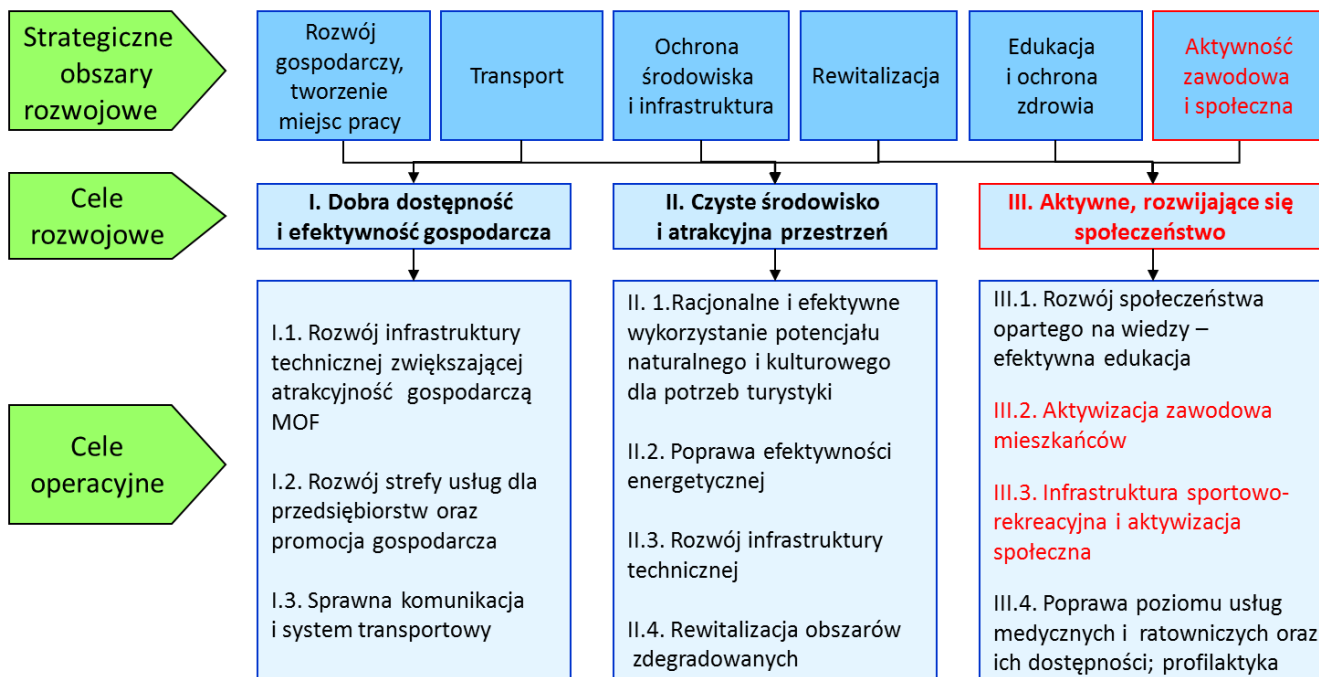

3 CZĘŚĆ PLANISTYCZNA

3.1 CELE REALIZOWANE W RAMACH PLANU

Strategiczny obszar rozwojowy „Aktywizacja zawodowa i społeczna” przyczyni się do realizacji III Celu rozwojowego SRSMOF „**Aktywne, rozwijające się społeczeństwo**”. Realizacja Planu wpłynie na zwiększenie przedsiębiorczości i rozwój zaangażowania społecznego wśród mieszkańców wszystkich terenów wchodzących w skład MOF. Jednocześnie działania przewidziane w ramach Planu bezpośrednio wpisują się w cele operacyjne III.2 „**Aktywizacja zawodowa mieszkańców**” oraz III.3 „**Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i aktywizacja społeczna**”- realizacja działań i projektów z obszaru „Aktywizacja zawodowa i społeczna” pozwoli na osiągnięcie tych celów operacyjnych SRSMOF.

Rysunek 3.1. Realizacja celów SRSMOF

Źródło: opracowanie własne

3.2 PRZEDSIĘWZIĘCIA DO REALIZACJI W RAMACH PLANU, WSKAŹNIKI PRODUKTU

I REZULTATU

Poniżej zamieszczono najważniejsze założenia przedmiotowego Planu działania: sformułowano działania/projekty przewidziane do realizacji i/lub oczekiwania wobec podmiotów zewnętrznych, wyodrębniono kluczowe projekty oraz wskaźniki, które pozwolą na monitorowanie realizacji Planu oraz Strategii. Powyższe dane przedstawiono w podziale na poszczególne cele operacyjne.

Cel	III.2 Aktywizacja zawodowa mieszkańców
Uzasadnienie	<p>Wysoki stopień bezrobocia jest źródłem wielu problemów związanych z wykluczeniem społecznym i niskim poziomem aktywności mieszkańców. Aktualnie na terenie Starogardzkiego MOF zwiększa się udział osób młodych pozostających bez zatrudnienia oraz osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Niezbędne jest wprowadzenie działań aktywizacyjnych i przyczyniających się do zwiększenia przedsiębiorczości mieszkańców. Służą temu zarówno działania prowadzone przez urzędy pracy związane m.in. z dofinansowaniem nowo powstających przedsiębiorstw, systemem refundacji dla pracodawców, jak i projekty realizowane we współpracy z przedsiębiorcami. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców będzie miało pozytywne oddziaływanie na rozwój społeczno-gospodarczy całego terenu MOF.</p>
Projekty/działania	<ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja osób biernych zawodowo, bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem m.in. poprzez rozwój poradnictwa zawodowego, – Refundacja wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy, – Udzielanie dotacji i pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, wspieranie samozatrudnienia, – Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego, – Organizacja szkoleń grupowych i indywidualnych w celu nabycia nowych umiejętności – podnoszenie jakości oferty kierowanej do osób bezrobotnych, realizacja programów dla osób długotrwale bezrobotnych, osób do 30 oraz powyżej 50 roku życia, – Organizowanie staży i przygotowania zawodowego, – Organizowanie robót publicznych i prac interwencyjnych, – Wprowadzenie na terenie MOF ekonomii społecznej.
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zrealizowanych działań aktywizacji bezrobotnych (szt.) – Liczba przedsiębiorstw założonych przez osoby bezrobotne (szt.) – Liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej (szt.)

Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none">– Liczba osób objętych działaniami aktywizacyjnymi (os.)– Liczba utworzonych refundowanych stanowisk pracy (szt.)– Liczba osób zaangażowanych w funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej (os.)
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none">– JST wchodzące w skład Starogardzkiego MOF– Powiatowy Urząd Pracy– Ośrodki pomocy społecznej– Organizacje pozarządowe– Placówki oświatowe– Podmioty prywatne
Potencjalne źródła dofinansowania	<ul style="list-style-type: none">– Programy operacyjne UE na lata 2014-2020– Środki własne samorządów wchodzących w skład MOF oraz ich jednostek– Środki jednostek administracji rządowej– Środki podmiotów prywatnych

Cel	III.3 Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i aktywizacja społeczna
Uzasadnienie	Problemem występującym na terenie MOF, w szczególności na terenach miejskich, jest niewielki poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne. Wynika to z niskiego poziomu poczucia przynależności do grupy społecznej i braku integracji. Spowodowane jest to ograniczoną liczbą miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby wspólnie spędzać czas, uprawiać sport czy wypoczywać, jak również niewielkim stopniem wiedzy w odniesieniu do działalności organizacji pozarządowych, które umożliwiałyby realizację wspólnych inicjatyw i wydarzeń kulturalnych. Bariery aktywizacji społecznej nadal pozostaje niewystarczające wsparcie dla organizacji non-profit, w szczególności w odniesieniu do bazy lokalowej.
Działania/projekty	<ul style="list-style-type: none">– Rozbudowa i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej – np. placów zabaw, parków, siłowni na świeżym powietrzu, w tym urządzenie miejsc rekreacji w rejonie rzeki Węgiermucy, przy jeziorze w Grabowie i przy jeziorze Rusek,– Modernizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Bobowie oraz kompleksu boisk sportowych w Bobowie wraz z zapleczem socjalnym, parkingiem i sceną,– Wsparcie doradcze, organizacyjne i finansowe dla organizacji pozarządowych,– Działania aktywizacyjne - budowa społeczeństwa obywatelskiego, integracja lokalnych społeczności,– Rozwój oferty czasu wolnego, wsparcie animatorów kultury,– Wzbogacenie profesjonalnej oferty kulturalnej i sportowej instytucji kultury o szkolenia, kursy, warsztaty i inne wraz z zakupem niezbędnego sprzętu,

	<ul style="list-style-type: none">– Rozwój usług skierowanych do osób starszych, w tym utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla osób starszych.
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none">– Liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.)– Liczba nowo utworzonych miejsc rekreacji (szt.)– Liczba nowych form pomocy przeznaczonych dla organizacji pozarządowych (szt.)
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none">– Liczba mieszkańców korzystających z wybudowanej/przebudowanej małej architektury (osoby)– Liczba organizacji pozarządowych otrzymujących wsparcie (szt.)
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none">– JST wchodzące w skład MOF– Organizacje pozarządowe– Podmioty prywatne
Potencjalne źródła dofinansowania	<ul style="list-style-type: none">– Programy operacyjne UE na lata 2014-2020– Środki własne samorządów wchodzących w skład MOF– Środki organizacji pozarządowych– Środki podmiotów prywatnych

